

Veilige Start Zeeland

Kan dit kind veilig naar huis met deze ouders?

In 2009 is 'Veilige Start Zeeland' op Walcheren gestart als een preventief antwoord op de ernstige zorgen van professionals, waar de ongeveer 50 zwangere vrouwen per jaar op controle komen. Deze verloskundigen, gynaecologen en kinderartsen signaleren een ernstige bedreiging van het ongeboren kind in zijn ontwikkeling en maken zich zorgen over de veiligheid van het kind in de thuissituatie.

Veilige Start Zeeland

De preventieve aanpak is ontwikkeld door de samenwerking van Maatschappelijk Werk Walcheren en het Admiraal De Ruyter Ziekenhuis waarbij verloskundigen, jeugdgezondheidszorg en psychiatrie (POP poli) ook deelnemen. Doelstelling is het vroegtijdig herkennen van de omstandigheden van aanstaande ouders die belemmeren dat een kind veilig kan opgroeien. Dat kan bijvoorbeeld gaan om de woonsituatie, financiële problemen, psychiatrische klachten, verslaving, verstandelijke beperking, huiselijk geweld of ernstige meervoudige problematiek. De maatschappelijk werkers van Veilige Start bieden in de periode van zwangerschap tot en met de kraamtijd intensieve hulp om een veilige situatie te bewerkstelligen. Is er na de kraamtijd nog hulp nodig, dan wordt deze overgedragen aan een andere vorm van ondersteuning die aansluit bij de specifieke situatie van ouder(s) en kind. In veel gevallen vindt bij de afsluiting overdracht plaats naar de Jeugdgezondheidszorg.

Anja (18) is drugsverslaafd en zwanger van haar eerste kind

"Anja van 18 jaar wordt aangemeld door de eerstelijns verloskundige. Mevrouw is bekend met drugsgebruik en psychiatrische problematiek. Ze heeft op dit moment geen vaste woon- of verblijfsplaats. Ze ontkent op dit moment drugs te gebruiken en wil geen urineonderzoek. De verloskundige merkt echter allerlei tekenen van gebruik op."

Werkwijze Veilige Start

Na verwijzing van medische professionals brengt Veilige Start samen met de ouders(s) de situatie in kaart. Gespreksonderwerpen zijn de zorgen die aanleiding waren voor verwijzing naar Veilige Start. Er komt zicht op de sterke en de beschermende factoren van het gezin en de risicofactoren in de huidige situatie. Ook worden relevante personen in de directe omgeving van de ouder(s) (het sociaal netwerk) in kaart gebracht, evenals het professioneel netwerk die al betrokken zijn. Dit zijn onder andere de Jeugdgezondheidszorg, Jeugdhulpverlening, Thuisbegeleiding en Kraamzorg.

Op basis van deze inventarisatie wordt in veel gevallen een Netwerkberaad belegd met al deze betrokkenen. Op dat moment maakt het hele netwerk ter plekke afspraken om met elkaar om een veilige omgeving te creëren voor de baby. De concrete doelstellingen worden vastgelegd in een Veiligheidsplan, hierin staan zowel de doelen voor het sociale netwerk als de betrokken professionals helder verwoord. Ook worden de afspraken over monitoring en evaluatie vastgelegd. De maatschappelijk werker van Veilige start begeleidt op tal van

terreinen, materieel én immaterieel, en houdt regie op de situatie en de voortgang van het traject.

De kracht van Veilige Start Zeeland

- *De nauwe samenwerking met de verloskundigen en het ziekenhuis.* Er zijn korte lijnen waarin de krachten, binnen en buiten het ziekenhuis, worden gebundeld. Wanneer er op enig moment sprake is van een acute situatie dan is het klinische traject snel in gang gezet; bijvoorbeeld voor het regelen van drugscontroles.
- *De centrale positie van Veilige Start.* Veilige Start heeft contact met iedereen en iedereen heeft contact met hen. Of dit nu personen zijn uit het eigen sociale netwerk van ouder(s) of professionals uit de gezondheidszorg, de hulpverlening of organisaties gericht op andere leefdomen. Alle ontwikkelingen komen bij elkaar bij de maatschappelijk werkers van Veilige Start, zodat voor ouder(s) en anderen duidelijk is wie hun aanspraakpunt is en de lijnen bij elkaar brengt.
- *Het inschakelen en benutten van de directe omgeving van ouder(s) bij het maken en uitvoeren van het Veiligheidsplan.* Juist het sociale netwerk speelt vaak een grote rol in het borgen van de veiligheid. Ook met oog op de toekomst; wanneer de hulpverlening is afgerond, blijven zij immers in beeld.
- *De samenwerking met de verwijzers.* Eén gemeenschappelijke lijn te trekken met als doel Veilig naar huis.
- *De samenwerking met Jeugdgezondheidszorg.* Een hogere frequentie huisbezoeken na de bevalling en heel belangrijk in de continuïteit in het leven van het kind ook op langere termijn.
- *Veilige Start stelt voorwaarden om de veiligheid te borgen.* Wanneer het niet haalbaar blijkt om een veilige situatie te bewerkstelligen, dan onderneemt Veilige Start actie en schaaft op door het inschakelen van de daarvoor bestemde instanties.

Sophie (19) woont met haar baby in een speciale opvang

"Ze werken echt goed met je mee en houden ook rekening met wat jij zelf wil. Het is wel lastig wanneer je iets niet wilt en zij het niet eens zijn met die keuze. Maar ja, ze zijn er wel als je ze nodig hebt en dat is gewoon fijn. Ik ben goed terecht gekomen en heb het hier hartstikke naar mijn zin. En als ik ze nodig heb kan ik ze ook altijd bereiken, dus dat is wel lekker."

Een aanpak die werkt

De aanpak van Veilige Start werkt! Door de kortdurende, maar intensieve betrokkenheid van Veilige Start komt het minder vaak voor dat moeders na de bevalling in het ziekenhuis moeten blijven om 'sociale redenen', ofwel omdat er thuis niets geregeld is en hen daar een onveilige situatie wacht. Daarnaast wordt minder vaak Jeugdbescherming ingezet om kinderen uit een onveilige thuissituatie te halen en zijn er minder baby's die zonder de nabijheid van de eigen ouder(s) opgroeien.

Naar aanleiding van de behaalde successen, is er in januari 2019 een project Veilige Start gestart in de Oosterschelderegio.